

El Lluitador

Portantveu de la Federació A. S. O. de Banyoles

De tots els articles en son
responsables llurs autors

|| Preu: 15 cts.

| No es tornen els originals
Redacció: D. Pastora, 19

Aliança Obrera

COMITÉ LOCAL

ALS OBRERS:

L'onada democràtica que portà la República en implantar-se per vies pacífiques féu que una gran massa proletària adoptés l'evolució com el sistema més a propòsit per aconseguir les seves aspiracions econòmiques i socials.

Ha estat precís que transcorregués tot un període de temps—dos anys i mig de règim republicà—per a que hom es donés compte de la fallida de la democràcia i amb ella el sistema evolutiu a través de l'actuació dels diferents sectors polítics en que es divideix la burgesia.

El que semblava factible en l'ordre polític i moral, hem vist com topava sorollosament quan la base dels problemes plantejats descansava en els interessos econòmics. Políticament, si bé hem donat un pas, en l'ordre social i econòmic les masses proletàries espanyoles es troben en la mateixa situació de fam, de privacions, d'incultura que abans de l'implantació de la República. Hem vist, —i això és el pitjor— com una per una de les conquestes assolides per mitjà de la democràcia i al llarg de dos anys de republicanisme, eren arrabassades d'un cop de ploma amb menys de dos mesos de govern lerronxista.

Quan s'ha intentat subvertir l'estructu-

ra política i econòmica per mitjà de la democràcia, hem vist com les forces republicanes traïen els compromisos contrets amb les organitzacions obreres i les abandonaven; hem vist també com aquelles forces recolzaven la burgesia en el seu desprestigi contra els sectors de classe; hem vist com, en nom d'un ordre, s'aixafaven totes les manifestacions proletàries i es feia una forta repressió contra els seus promotors.

L'última revolta anarco-sindicalista—encara que equivocada per quant perseguia una finalitat sectària—és un símptoma del malestar i de la decepció de l'actual estat de coses, per part del proletariat espanyol, que aprofita qualsevol avinentesa per a manifestar la seva protesta d'una manera violent.

Però seran inútils tants cops com es donin contra la burgesia, si les masses obreres no es decideixen formar el front únic apretat, ferm i compacte per a donar la batalla decisiva al capitalisme i apoderar-se dels mitjans de producció i de canvi. La desunió, la lluita sorda entre els obrers no porta res més sinó que l'odi i la dispersió entre els mateixos obrers. Alemanya és un exemple tràgic. Allí els grans partits obrers el social-demòcrata i el comunista es passaven la vida combatent-se, exterminant-se, arribant a l'extrem d'oblidar els dos partits

el veritable enemic, l'enemic comú, en la seva obcecació fraticida.

Si a Alemanya s'ha implantat el feixisme ha estat degut precisament a la desunió dels obrers. Cas igual sembla que vulgui repetir-se a Espanya. Mentre les forces reaccionàries s'apleguen i s'organitzen en una sola bandera sota la consigna de la destrucció de les organitzacions obreres, el proletariat vacil·la en decidir-se per a anar al front únic immediat.

Es precís, doncs, que tots els obrers, en el Sindicat, en el partit de classe i en tots els llocs on s'acullin masses proletàries treballin per unir voluntats, per convèncer consciències a la causa social, i tots junts, abans que el feixisme estengui les seves grapes criminals, empendre l'ofensiva, l'atac contra la seva vilesa i contra la societat que el tolera i l'empara per a que ens sotmeti a una vida d'ignominia, i enlairar el pavelló de l'emancipació social.

Tothom sap que vol dir feixisme: Vol dir crim, despotisme, destrucció de les organitzacions obreres. Les fileres feixistes estan nodrides de tot el que significa militarisme, clericalla, burgesia...

No aconseguirem res de positiu si la nostra actitud és una actitud passiva, merament de propaganda. Hem de decidir-nos resoltament a l'atac, a cercar l'enemic allà on sigui i exterminar-lo. No són moments aquets de vacil·lacions. Cadascú amb la seva ideologia, però cercant un denominador comú, sindicalistes, socialistes, comunistes i proletaris tots, hem d'unir-nos per a enfrontar-nos amb l'enemic i anar a la conquesta de l'objectiu final, que ja en aquets moments ve perfilant-se arreu d'Espanya.

Ja no és possible esperar res de la democràcia quan aquesta ha fet fallida arreu d'Europa i al nostre propi país. Recordem que tots els problemes polítics i socials no són res més que una conseqüència dels problemes econòmics. Resolts aquets, els altres es resolen automàticament.

Companys! La reacció en crida a la lluita immediata amb les seves diàries provocacions. A les seves amenaces hem de respondre amb el nostre atac. Que tot-

hom s'allisti a les rengleres de l'Aliança Obrera.

Per la nostra llibertat proletària! Per la justícia social! Per la nostra redempció,
VISCA EL FRONT ÚNIC!

Girona, 23 de Gener de 1934.

Per la Unió Socialista, *Manuel Roset Sala*. — Pel Bloc Obrer i Camperol, *Miquel Gayolà Gardella*. — Per la Federació Sindicalista Llibertària, *Esteve Artigas*. — Per la Federació local de Sindicats Obrers, *Narcís Puigdemont*. — Per la Federació comarcal de Treballa l'ors de la Terra, *Miquel Vidal*.

Ara fa seixanta anys...

La primera República espanyola va caure a mans de ximples.

La segona cau a mans de ximples i de lladres, de més a més.

March - Staviski

Al costat de March, Staviski era un pobre home.

Staviski va fer una estafa de sis-cents milions de francs al Crèdit Municipal de Bayona. March ha estat superior, perquè n'ha estafat molts més a l'Estat espanyol i a tots els particulars que se li han posat a tret.

Staviski comptava amb la cooperació de mitja dotzena de polítics i d'altres tants individus d'infima categoria. March es mes gran; ha comptat amb la cooperació de les primeres figures de l'Estat i amb l'ajut d'un bandol extremista que es deixa regalar una impremta.

Staviski no pogué trobar ajut en la premsa francesa. March és mes previsor, i ha tingut al seu costat tota la premsa espanyola de dretes.

Staviski, quan es veu perdut, s'engega un tret, com qualsevol jugador arruïnat. March és molt mes fort, quan tothom el creu abatut, es redreça, pacta, compra, ofereix, i es posen al seu costat el Tribunal suprem, el Fiscal de la República la Cambra de Diputats i el propi Govern.

Quan Staviski cau, li resten a la butxaca trenta-dos mil francs. Quan March semblava caigut, a la butxaca, on encara es servava tota la seva fortuna, s'hi ha ficat totes les autoritats del país.

Advertiment i descàrrec

Que no tenim pervertits els sentiments humanitaris ho palesarem els que el dia 14 d'abril de 1931, cançats de tanta opressió ens limitarem o dir-los-hi a tots quans intervenien en regir els destins de nostre poble, monàrquics i dictadors: Que ja en teníem prou d'aquell coll; que era arribada l'hora de tocar el dos, deixant-los marxar xano-xano, sense que ningú els hi arribés a l'esquena per a fer-los pagar les malifetes.

Que ningú s'havia proposat, ni llavors ni més tard, venjar-se de res, ni per a res d'aquella gentota apel·lata també, la correcta i mesurada conducta amb tots ells observada per part de tots els ciutadans, llevat de ben escasses excepcions, que tant abominàvem del seu procedir. El mateix podem dir de les autoritats i de tots els estaments del nou règim, encarregats de posar les coses en el lloc que els pertocava, tinguent cura en tota ocasió de causar els menys estralls possibles, malgrat es tractés la major part de les vegades de vertaders resarciments de danys i greuges ocasionats per aquelles pandilles que si bé llavors fugien espaordits amb la qua entre cames, s'esforcen avui amb repetits aixecaments d'orelles, presentant-se com a víctimes d'expoliació, amb un seguit de planys i amenaces de gran gosadia, que han generalitzat tant des del 19 del passat novembre i amb unes actituds que bé passen de provocadores que hom s'ha arribat a dir-se si és hora de posar l'arma al punt de dalt.

Ningú dubta ja d'un mal intent vostre senyors! Senyors que ho fòreu en altre temps i avui no, tingueu-ho en compte, senyors de persones i béns de la terra. Prou que ho veiem tot lo que feu. Ja vostres lluertades no ens agafaran descuidats. N'estem completament convençuts que no reparareu en els mitjans, per repugnants i malvats que siguin per sortir amb la vostra. Si no en teniu prou amb difamar, falsejar i mentir per desacreditar els homes de la República, i ensorrar aquesta, ja ho sabíem que emprarien la violència i entre les violències al vostre abast ja hi comptaven la de setiar per fam a les multituds treballadores. Que plegarien els negocis que tancarien les fàbriques i tallers que sosprendrien les obres i tota mena de treballs i que amagarien les pessetes si estaven també plenament convençuts els obrers i que l'ofensiva la començarien pel nostre sector.

Ja ho veiem com us arremolineu a l'entorn de qualsevol trasto per fer-vos-hi forts, tot gallejant

d'una victòria, de la que n'espereu el retorn a les passades disbauxes.

Ha dit el vostre Gil Robles que ja s'hi veuran a l'Escorial el vinent dia 8 d'abril. Nosaltres també ens haurem de veure en algún altre lloc, no hi ha dubte. Vosaltres amb un manifest que ningú hi creu, que l'heu après d'aquell altre Robles que feia molts hospitals però primer feia els pobres. Nosaltres amb el dret i la raó.

Apa doncs, endavant! Ja sabem que enfront nostre hi trobarem una *falange* de mercenaris i de fanàtics a sou i a compte dels vividors d'ofici, dels ganduls, dels escanya pobres i contrabandistes que amb les lleis de la República s'han quedat sense feina.

Cara a cara amb nosaltres, els que us foragitem del poder sense haver-hi pinyes i que no hi tornareu sense haver-n'hi moltes.

Tenim la raó i la volem, diu la majoria del poble. Sense fer mal a ningú volem el nostre benestar, la nostra llibertat i el més absolut respecte als nostres drets. Volem viure millor del que vosaltres ens deixàveu viure. Ara ens toca a nosaltres. No prometeu, que no hem menester ni volem res de vosaltres. No feu el ximple ni pretingueu, que ni amb Primos ni sense Primos n'eixireu. A tornar com abans del 14 d'Abril, no, en cap manera. Primer hi deixariem la pell, però també en treurem algunes de pells, i si ve el cas, no ens dongueu la culpa. =UN TREBALLADOR.

S'han tret la careta

L'Esquerra Republicana s'ha tret la careta i se l'ha tret precisament en el mateix dia de Carnaval. No ha esperat arribar el dimecres de cendra. L'actitud dels capitosts d'aquest partit, a nosaltres, els que els hem seguit els passos d'aprop als seus representants a les comarques no ens ha sorprès el més mínim. Els decebutos han estat els nostres companys dels pobles rurals que tenien posada una fe cega amb els seus dirigents i que diumenge a Girona varen mostrar-se tal com realment són. Caldria ésser orb per no haver tret, de l'actitud adoptada el diumenge per aquests senyors Esteves, una vertadera lliçó del que ens cal fer a nosaltres els que treballem perquè siguin reconeguts i respectats els nostres drets i poguem tenir l'esperança

rança d'un règim republicà socialista. ¡Companys del Camp i de la Ciutat, el nostre lloc, el lloc de tots els que trevallem es al Sindicat, cal que ens unim tot al redós d'una mateixa bandera i que tots junts fem el mateix camí menspreant la política baixa que tenen per norma fer certs partits i que el seu fi no es altre que portar uns homes a les Corts i als governs de las provincies per satisfer les seves ambicions de burgesos, frenant els nostres progressos socials, i al mateix temps arrapar-se com una sangonera a la caixa del poble amb una fam insaciable!

Es precis que separant-nos dels burgesos polítics ens unim en els Sindicats. — UM AGRARI

Greu Perill

Devant l'embrancinada que arreu d'Europa pren el feixisme i el greu perill que representa per Espanya aquesta onada canallesca sortida de la Monarquia criminal, venim nosaltres a cridar tots els proletaris Banyolins perquè fent una conjunció ferma, poguem establir un control d'Aliança Obrera i a l'ensem, ja que sempre hem anat allunyats de tot procés revolucionari, donar una visió clara de les ansies que té el proletariat local de veure conquistades totes aquelles llibertats que en República democràtica van esvaint-se de mica en mica.

Ahir era Alemanya que per no fer un front únic a temps, el feixisme destruïa totes les organitzacions proletaries i avui encara la barbarie Hitleriana condemna a torments ferotges a tots els mes significats militants obreristes.

A Austria on el partit Socialista tenia fama d'ésser el mes ben organitzat d'Europa, acaba de llançar-se al carrer, no sabem encara quina sort correrà, A l'hora que escrivim aquestes ratlles, es juguen la vida valentment, dominant en alguns moments les forces Dollfunianes. Temem, però, un fatal desenllaç per la manca d'un front obrer.

Amb aquesta experiència devem lluitar tots els espanyols perquè es veigi frustrat l'intent Draconià d'uns homes coneguts per tothom dels set anys de la Primo-Riverada. Avui ja no hi ha «Sanjurjos» n'hi «Anidos» al servei d'un Alfons qualsevol. Avui hi ha Gil Robles-Cambó, al servei d'un Mussolini o Hitler. Per aixó, davant els preparatius d'aquesta xarxa infecciosa que arreu d'Espanya i a Catalunya especialment treballen en tota tranquil·litat sense que les autoritats republicanes (?) hi posin

fré, venim nosaltres i us invitem a tots els que heu de viure d'un jornal mesquí a que vingueu a aplegar-vos sota la bandera de l'Aliança Obrera i així poguer fer front a l'escomesa que es va preparant.

Tenim un programa, i aquest programa devem desenvolupar-lo amb tota intensitat. Es hora de fets, no de paraules, per tant nosaltres creiem que la Federació composta d'Agraris, Socialistes i Sindicalistes, deu anar a la creació d'uns delegats a cada fàbrica, taller o obra, i als agraris a cada districte perquè en el moment donat puguin mobilitzar el proletariat Banyolí. Aquest, diguem-ne Comité deu haber-se de preocupar d'organitzar el mes prompte possible un acte públic on hi prenguin part Pestanya, Rin, Vidiella, Maurin i els mes significats organitzadors de l'Aliança Obrera.

Obrers! en peu tots.
Per el front obrer!
Per el pà i treball!
Per el proletariat Universal!
Contra la bestia feixista.

ISKRA

Lerroux - March

L'heroi del dia és el gran March.

En un discurs memorable a la Cambra de Diputats, Jaume Carner va dir aquella frase lapidària: «o la República inutilitza a March o March inutilitzarà la República».

La profecia es va complint.

La Comissió de Responsabilitats ha pres l'acord que March no podia ésser detingut.

El Fiscal general de la República ha demanat al Tribunal Suprem el lliure sobresseïment de la causa que se seguia contra Joan March pel delictes de contraban. I el Tribunal Suprem ha accedit a la petició.

Ens trobem en un país on els organismes directius declaren pur i net de màcula, com un anyell acabat de neixer, un home que ha fet una fortuna immensa a base de contraband, de prevaricacions, de subornaments i de tota mena de delictes.

Com s'explica aixó?

S'explica molt facilment.

Quan és president del Consell de Ministres un home que ha fet la seva fortuna pels mateixos procediments que March, és lògic que en un moviment d'efusió admirativa alliberi al seu mestre i senyor.

Lerroux és un deixeble de March i havia de protegir al seu mestre.

De l'Apat de la Victòria

El dia 4 es celebrà el Banquet de la Victòria de la Coalició dels partits d'Esquerra que sortiren triomfants en les eleccions municipals, a l'Ateneu Republicà d'Esquerra on van assistir-hi 160 comensals i el qual es desenrotllà dins la més franca cordialitat tal com requereixen aquests actes, i sobretot per la significació política que tenia i representava per nostra ciutat el triomf de la democràcia.

El menú molt ben servit, llevat de l'arros que no hi sobraven els talls degut a l'excès de comensals amb els quals no es comptava.

Inicià els parlaments el senyor Garanger, i seguidament feren ús de la paraula els senyors Bisa, Masgrau i Massó, essent tots molt aplaudits i la concurrència en sortí relativament satisfeta.

Dic *relativament* i ho aclariré. Perquè el Sr. President va permetre que es sentessin abans que les Autoritats i en llocs preferents a persones que no els corresponia, deixant relegats i a segon terme a algunes autoritats municipals? A veure si continuant per aquest camí veurem una Assemblea presidint una Junta en lloc d'ésser a vice-versa. Tot per manca d'organització...

Que us serveixi d'experiència. No permeteu mai més que uns frescales mancats de tot respecte ocupin uns seients que no els corresponen. Que ho faci un pagès, es comprensible, però uns «senyors» que es diuen *educats*... no, a menys que aquesta educació no l'hagin après en algún col·legi de Jesuïtes... — UN ENTERAT.

L'atur forçós a casa nostra

Que a Banyoles, com a tot arreu, hi ha famílies necessitades d'ajut per a subvenir lo més necessari per a viure es cosa sobradament coneguda i fins i tot en bona part remeiada.

Que a Banyoles hi ha moltes famílies que, amb tot i posar-hi el coll van molt eudarrerides d'àpats, sobretot tractant-se de famílies obreres que viuen exclusivament del jornal sense malgastar-ne ni cinc, es obvi i molt fàcil de comprovar. Que n'hi ha una bona colla d'aquestes famílies obreres que en tenen sort dels jornals que hi van a fer a França també ho sab tothom; però de què en aquests moments hi hagi un nombre considerable d'aquestes famílies que van de cara a la fam sembla que gairebé ningú ho sàpiga o s'ho cregui, almenys així ho palesa el gairebé general arronçament d'espatlles, davant dels precs dels que busquen feina a casa nostra.

Si son en gran nombre les famílies de treballadors, de Banyoles, que tenen sense feina al qui els treu el pa a taula i que no podrà portar-li perquè no hi ha treball ni aquí ni fora d'aquí per a ell,

Si tothom hagués experimentat aquell restret de cor que li arriba a l'obrer quan li diuen que dilluns que vé no podrà començar, ningú vagaria per força, ja que per mala ànima que tinguin els homes per dura que la tinguin l'ànima, que no s'enterneixin, que no se'ls hi atobeixi davant el plor de gana dels infants, i veuríem inclinat a favor seu a tanta persones que se'ns aparenten indiferents, al parat forçós.

Al posar en lletra de motllo aquest plany i anunci, aquesta calamitat de casa nostra, no ho fem per excitar la caritat de nostres consemblants, ja que l'obrer apte i amb possibilitats de produir, estima denigrant l'almoïna, sinó com a requeriment a aquells que tenen diners de sobres a que facin obres. Que esmercin llurs capdals, no sols afavorir la quarantena d'obrers parats, sinó que, afavorint-se ells mateixos, taparien dignament una munió de boques famolenques amenassades de defalliment i a no pocs homes de follia i gran desespero.

Obrer, productor,
Comprant i propagant **EL LLUITADOR**, defenses els teus interessos que son els de tots els treballadors

Tres precis

Un directament al senyor Batlle i es:

Que ja es hora que s'acabi d'una vegada amb el perill que hi ha, de que li aixafin el nas, li buidin un ull o li bonyeguin les cames, al vianant que ha de passar pels carrers i places de la nostra ciutat, amb tanta mainada i grandassarros com s'hi veuen tot el dia jugan a fut-bol, a béliu, i a baldufa: estris que a lo millor vos el troveu entre cap i coll i no poques vegades dintre del aparador amb trencadissa de vidres, que els pares de la mainada irresponsables, s'excusen de pagar-los, siguent tot plegat causa de renyines entre veïns.

De una altra cosa ben lamentable per cert, n'hem de pregar l'esmena i ho fem adreçant-nos als respectius empresaris d'espectacles sobre tot del cine, i és; que no hi hagi l'escandalosa burla a les ordres de que no es fumi en aquells llocs, ja que hem arribat a Banyoles no sols a sentir-hi el mareig del tabac, sinó que la fumerola, ni deixa transparentar les imatges projectades. Si els empresaris no hi poden, el Sr. Batlle creiem que hi posarà el degut remei—i va el tercer. S'apropa el dia que amb motiu del que prescriu el rite religiós, es costum plantar una cullerada de sal a les portes o façanes de les cases del veïnat. L'efecte corrosiu de la sal, produeix en els llocs on s'hi clava la cullerada, una taca que si no s'emporta el tros, no hi ha maneres de treurer-la. Si hi ha qui li agradi o no li vingui d'aquí el que li clavin o no la cullerada, allà ells; però els que no els hi agradi sembla que valdria la pena que se'ls tingués la consideració deguda i el que dona el sal-pas passés de llarc.

AGLAN S

Ens ha dit una persona que ens mereix confiança que «El Banyolí està a punt de plegar per falta de mitjans. Nosaltres en surtirem perjudicats. Com ho farem per estar al corrent de les funcions religioses de la parròquia i del santoral de la setmana? Per lo que s'han significat per la seva campanya anti-marxista si volen els recomanarem al cap del govern «Monsieur Lerroux» entranyable amic nostre que podria conseguir-los-hi una subvenció.

Els regidors de la minoria el dia que varen prendre possessió estaven tan espantats, que si els punxen no els surt una gota de sang. Cada vegada que els cridaven per anar a

votar semblava que els donessin una garrotada. Cal ésser valents homes de Deu! Demaneu a la Fustereta i a la seva tropa de «Margaritas» que us regalin uns escapularis puix son uns instruments que tenen un poder tan gran que espanten a tots els endimoniats esquerrans que avai manen a Casa Ciutat.

«A la nostra ciutat no hi faltarà tranquil·litat perquè ara tindrem la benemèrita de cavall, que faran posar a la raó als obrers descontents quan vulguin manifestar-se». Més de quatre ho han dit bó i fregant-se les urpes de satisfacció. En Gil-Raves ja els coneix a tots i fins sap el nom i cognom de cada un i diu que qualsevol dia vol explicar-los-hi aquella rondalla que l'ha fet famós al cafè de càl Nunci, d'aquells agraris que volien matar un propietari i enterrar-lo en un clot que ja tenien preparat.

A nosaltres, la vinguda d'aquesta gent no ens escalfa ni ens refreda.

Recordem als nostres companys que hem entrat a la Quaresma i cal que per menjar carn posseeixin la butlla de la Santa Croada. Si no tenen diners per comprar-ne, per manca de treball, que vagin a Casa Ciutat, que l'Ajuntament es preocupa activament per tal de facilitar-ne.

Mentres els uns volen atipar-vos d'indulgències, els altres, ja ho veieu, volen donar-vos quelcom millor.

Al ciutadà Alcalde.

Es indecorosíssim l'espectacle que ofereix el recó que hi ha sota els porxos de la Plaça de la República entre la farmàcia Boadella i l'establiment de n'Andreu Malagelada.

A certes hores del dia es converteix en un vertader mingitori, tant és així que el mullader arriba algunes vegades fins a la porta de l'Ateneu.

Creiem una imperiosa necessitat que l'Autoritat se'n ocupi immediatament i apliqui a tots els que se'ls agafi infraganti les sancions corresponents per atemptat a la cultura i higiene ciutadanes.